بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا
قُمْتُمْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ فَٱغْسِلُواْ
وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى
ٱلْمَرَافِقِ وَٱمْسَحُواْ بِرُءُوسِكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى ٱلْكَعْبَيْنِ
وَإِن كُنتُمْ جُنُبًا فَٱطَّهَّرُواْ
وَإِن كُنتُم مَّرْضَىٰٓ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ
جَآءَ أَحَدٌ مِّنكُم مِّنَ ٱلْغَآئِطِ أَوْ
لَٰمَسْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُواْ
مَآءً فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدًا طَيِّبًا
فَٱمْسَحُواْ بِوُجُوهِكُمْ
وَأَيْدِيكُم مِّنْهُ مَا يُرِيدُ ٱللَّهُ
لِيَجْعَلَ عَلَيْكُم مِّنْ
حَرَجٍ وَلَٰكِن يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ
وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُۥ عَلَيْكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ٦

فیقهی عیبادات

(نوێژ)

نووسینی

مامۆستا حمووودی گەلاڵەیی

[redacted]

چاپی یەکەم - ٢٠١٥

Preview sample - page 1 of 13 - Soran University Academic Digital Library

فیقهی عیبادات (نویژ)

- نووسینی: مەلا مەحموودی گەلاڵەیی
- چاپ: چاپی یەکەم
- دیزاین و هەڵەبڕی: سامان محمدأمین
- تیراژ: ١٠٠٠ دانە
- ژمارەی سپاردن: لەبەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانەکان ژمارەی سپاردن (١٢٧٩)ی ساڵی (٢٠١٥)ی زایینی پێدراوە.
- لەسەر ئەرکی کتێبخانەی ئارام لە چاپ دراوەو مافی چاپکردنەوەی پارێزراوە بۆ کتێبخانەی ناوبراو.
- نرخی (١٢٠٠٠) هەزار دینار.

Preview sample - page 2 of 13 - Soran University Academic Digital Library

پێرستی سەرەباسەکان

بابەت	لاپەڕە
پێشەکی	٣
شافیعی دامەزرێنەری مەذهەب	٥
پەختەیەک لە ژیانی شافیعی	٩
چۆنیەتی خوێندنی شافیعی	١١
مەذهەبی نارەوای شافیعی نەبیمر	١٧
وێگەی شافیعی	٢٢
ڕاوبۆچوونەکانی شافیعی	٢٦
چەسپاندوی بۆ نەوانەی نیشکاری نەوەیان کردووە کە سوننەت نابینێتە سەرچاوەو بەڵگەی تەشریع بە پێنج شێوە بووە	٣١
مامۆستا و شێخەکانی شافیعی	٣٨
قوتابی و لەقێکانی شافیعی	٣٩
نووسینی فیقهی شافیعی	٣٩
شافیعی (ڕەحمەتی خودای لێ بێ) سەرچاوەی نیجتیهادو بەڵگەکانی حوکمی بە پێنج پلە ڕیزبەند کردووە	٤٠
قورئان بە زوبانی عەرەبییە	٤١
تەخصیص کردنی قورئان بە سوننەت	٤١
تەفسیر و بەیانی قورئان	٤٢
ئەرکەوتنی پێغەمبەر (درودی خودای لەسەر بێ) بەڵگەو سەرچاوەیە بۆ شەریعەت هەروا حەدیثی ئاحادیش	٤٣
قسەی صەحابی	٤٧

Preview sample - page 3 of 13 - Soran University Academic Digital Library

بابەت

بابەت	لاپەرە
ئیجماع (کۆڕای زانایان)	٤٧
قیاس: بەراورد کردن و پێدانی حوکمی نەمل بە فەرع	٤٩
تایبەتمەندییەکانی مەزهەبی شافیعی	٥٣
لە مجار شافیعی دووشت دەچەسپێنێ	٦٥
بەرەو پێشەوە چوون و گەشەکردنی مەزهەبی شافیعی	٦٨
لەودی یارمەتیدەربوو بۆ دەرهێنانی حوکم بۆ لوتفەکانی دوو فۆلکلۆری سەربکی بوون	٧١
بەناوبانگترین کتێبە فیقهییەکانی مەزهەبی شافیعی	٧٢
بلاوبوونەودی مەزهەبی شافیعی	٧٣
لەو هۆکارە مەوضوعی و شەخسیانەی بوونە هۆی بلاوبوونەودی مەزهەبی شافیعی	٧٦
ڕەوشتەکانی شافیعی	٨٢
صیفاتە عەقلییەکانی	٨٢
ڕەوشتە زانستییەکانی	٨٥
شافیعی تازەکەڕەودی نایینە لەسەدی دووەمی کۆچی	٩١
لاواندنەودی شافیعی	٩٣
زاراودکانی مەزهەبی شافیعی	٩٥
پاک و پیس و نەحکامی ناوو قاپو قاچاغ	١٠٠
باسی یەکەم: (الطهارة) پاک و خاوێنی:	١٠٠
جۆردکانی ناو	١٠١
مانای (الطهارة)	١٠٢
جۆردکانی ناو بە مەزندەی شەرع و حوکمەکانی	١٠٣

Preview sample - page 4 of 13 - Soran University Academic Digital Library

بابەت	لاپەڕە
نیجتیهادکردن دەربارەی ئاوێك نیشتیباهی لێ بکرێ	١٠٩
بەکارهێنانی گۆزەو مەسینە و شتی وا بۆ دەستنوێژو شتی تر	١١٠
پاکەوەکەرەکان چوار شتن	١١٤
بۆ پێستی دەباغکراو سێ مەرج پێویستە بێنە جێ	١١٦
پاککردنەوە بەم پاککەرەوانە چوار شێوەیە :	١١٦
باسی دووەم : پیسی (ألنجاسة)	١١٦
هیچ شتێکی پیس پاك نابێتەوە جگە لە سێ شت :	١٢٢
پاککردنەوەی شتی پیس بوو	١٢٣
چەند شتێکی پاك یان گومان لێکرا و یان پیس	١٢٧
باسی سێیەم : سیواك و باقی رەوشتە سروشتییەکان	١٢٩
هەندێ کاری پەسندی تر	١٣٥
هەندێ شتی مەکروهو ناپەسند	١٣٥
سەبەب و هۆکاری بێ دەستنوێژی و نەوەی بەبێ دەستنوێژ حەرامە ، یان بەنەش پیسی حەرامە	١٣٦
نەوەی بەبێ دەستنوێژی حەرامە بکرێ	١٤٤
هۆکاری لەشپیسی	١٤٧
نەوەی ژن و پیاو تێیاندا هاوبەشن نەمانەن :	١٤٧
نەو شتانەی لەسەر لەشپیس حەرامن	١٤٩
باسی پێنجەم : تاراتگرتن و خۆ پاککردنەوە	١٥١
حوکمی خۆپاککردنەوە	١٥١
شتە مەکروهەکانی چوونە سەرناوو تاراتگرتن	١٥٤
حەرام	١٥٦

Preview sample - page 5 of 13 - Soran University Academic Digital Library

بابەت	لاپەڕە
چەند کارێکی واجب	١٥٨
پێناسەی دەستنوێژو مەشروعییەتی	١٦٠
نەرکانی دەستنوێژ یان فەرزەکانی دەستنوێژ شەش	١٦١
چۆنیەتی نیەت نەوەیە دەستنوێژگر نیازی یەکێ لە سێ شتی هەبێ	١٦٢
مەرجی دەستنوێژ	١٧٠
سوننەتەکانی دەستنوێژ	١٧٢
نەوشتانەی سوننەتە دەستنوێژیان لێ تازەکاتەوە	١٨١
شێوەی دەستنوێژی پێغەمبەر (دروودی خودای لەسەربێ)	١٨٢
نەو شتانەی دەستنوێژ دەشکێنن	١٨٣
باسی حەوتەم : غوسڵ و پێداویستیەکانی	١٨٤
نەو شتانەی غوسڵ واجب دەکەن (موجبات الغسل) پێنج شتن:	١٨٧
نیشانەکانی (مەنی) و جیاکردنەوەی لە دەرهاویشتەکانی تر	١٨٩
پێداویستیەکانی غوسڵ (فروض الغسل)	١٩٠
سوننەتەکانی غوسڵ، یان غوسڵی تەواو کامڵ	١٩١
نەو سوننەتانەی غوسڵیان پێ تەواوو کامڵ دەبێ نەمانەن	١٩١
نەوشتانەی لە غوسڵدا مەکروهو ناپەسندن	١٩٣
نەوەی حەرامە لەسەر لەشپیس و شتی وا	١٩٤
غوسڵە سوننەتەکان	١٩٥
مەسح کردن لەسەر خوفەین	١٩٧
ماوەی مەسحکردن لەسەر خوف	٢٠٠
مەرجەکانی دروستی مەسحکردن	٢٠١
چۆنیەتی مەسح و سوننەتەکانی	٢٠٤

Preview sample - page 6 of 13 - Soran University Academic Digital Library

بابەت	لاپەڕە
نەوشتانەی مەسح پوچ دەکەنەوە	٢٠٥
باسی نوێیەم : تەیەمموم و حوکمەکانی	٢٠٥
هۆکارەکانی مەسح	٢٠٧
مەرجەکانی تەیەمموم سیانن :	٢١١
فەرزەکانی تەیەمموم	٢١٣
سوننەتەکانی تەیەمموم سێ شتن :	٢١٧
نەم شتانەش دەخرێنە پاڵ سوننەتەکانی تەیەمموم :	٢١٧
چۆنیەتی مەسحکردن	٢١٨
تەیەمموميّك چەند نوێژی پێ دەکرێ؟	٢١٨
گێڕانەوەی نەو نوێژانەی بە تەیەمموم کرابن	٢٢٠
حوکمی نوێژی کەسێك لەقاف و شە پکەی لە نەندامێکی پێچابێ و شێوەی تەیەمموم کردنی	٢٢٢
نەوشتانەی تەیەمموم بەتاڵ دەکەنەوە	٢٢٣
باسی حەیزو نیفاس و هەمیشە خوێن (استحاضة)	٢٢٥
هەمیشە خوێن (الإستحاضه)	٢٢٥
خوێنی زەیستانی	٢٢٥
ماوەی حەیزو پاکی و حەمل	٢٢٧
نەوەی بە حەیزو نیفاس حەرام دەبێ	٢٣٠
نەو شتانەی لەسەر لەشپیس حەرامن	٢٣٥
حوکمەکانی نافرەتی (مستحاضة) هەمیشە خوێن	٢٣٧
حاڵاتی نافرەتی هەمیشە خوێن (أحوال المستحاضة)	٢٣٩
نوێژو حوکمەکانی و چۆنیەتیەکەیان	٢٤٦

Preview sample - page 7 of 13 - Soran University Academic Digital Library

بابەت

بابەت	لاپەڕە
کاتەکانی نوێژەکان	٢٥٠
لە کاتی نەزانینی کاتدا تەقلید بکا یان بۆ خۆی لێجتیهاد بکا	٢٥٤
ڕوکنەکانی نوێژ	٢٥٦
دەنگ بەرزکردنەوەی مەئمونەکان لەدوا نیمامەوە	٢٦٨
مەرجەکانی نوێژ (شروط الصلاة)	٢٨٤
نەو پیسیانەی چاو پۆشییان لێ دەکرێ	٢٩٣
سوننەتەکانی نوێژو هەیئەتەکانی	٢٩٦
سێیەم نەو سوننەتانەی دوای نوێژ نە نجام دەدرێن	٣٠٠
هەڵسان و جێهێشتنی شوێنی نوێژ دوای سەلام دانەوە	٣٠٤
نەو شتانەی لە نوێژدا ناپەسەندن (مکروهات الصلاة)	٣٠٦
سوننەتی نوێژ بۆ نافرەت بە تایبەتی	٣١٩
نوێژی نافرەت جوداوازە لە نوێژی پیاو لەم شتانەدا کە ناماژەیان بۆ دەکەین	٣٢٣
نوێژە بەتاڵکەرەوەکان	٣٢٤
سوژدەی سەهو	٣٢٧
حوکمی سوژدەی سەهو	٣٢٧
نەو هۆکارانەی سوژدەی سەهویان بۆ تەشریع کراوە بە کورتی نەمانەن	٣٣١
گەڕانەوە بۆ تەحیات خوێندن	٣٣٤
بردنی سوژدەی سەهو بەهۆی کردنی کارێکی نەهی لێکراو	٣٣٨
گواستنەوەی کردەوەیەکی نوێژ بۆ غەیری شوێنی خۆی	٣٤١
پەیدابوونی گومان لە نوێژدا	٣٤٢

Preview sample - page 8 of 13 - Soran University Academic Digital Library

بابەت	لاپەرە
پەیدابوونی گومان دوای سەلامدانەوە	٣٤٣
گومان پەیدابوون دەربارەی سوژدەی سەهو	٣٤٤
سوژدەی شوکر و سوپاسگوزاری	٣٥٠
بانگ و قامەت	٣٥٢
مەرجەکانی بانگ	٣٥٥
باسی نوێژی جەماعەت	٣٦١
ئەو عوزرو بیانوانەی دەبنە هۆی نەوەی چوون بۆ جەماعەت پێویست نەبێ نەمانەن	٣٦٦
ئەو عوزرانەی مەقبولن بۆ دواکەوتن لە نوێژی بە جەماعەت دوو جۆرن: عوزری گشتی، عوزری تایبەتی:	٣٦٧
نوێژکردنی نەخۆش و چۆنیەتی نە نجامدانی	٣٨٨
نوێژکردن لەناو کەشتیدا	٣٩٠
نوێژی موسافیر	٣٩٠
حوکمی جەمع لەنێوان نوێژە چوار رکاتی و نوێژی شێواندا	٣٩٣
دەبێ بۆ کۆکردنەودی دوو نوێژ چەند مەرجێکی گشتی لە سەفەردکەدا هەبن	٣٩٥
جا ئەگەر کۆکردنەودو پێشخستنی (جمع التقديم) ی کرد دەبێ ئەم خالانە بەرچاو بگرێ:	٣٩٥
بۆ جەمع و التاخیر دوو مەرج هەن	٣٩٩
نوێژی سوننەت و نافیلە لەسەفەردا	٣٩٩
کۆکردنەودی دوو نوێژ بەهۆی بارانەوە	٤٠١
نوێژی جومعە	٤٠٢

Preview sample - page 9 of 13 - Soran University Academic Digital Library

ناوەرۆک	لاپەڕە
حیکمەتی مەشروعییەتی جومعە	٤٠٢
مەرجەکانی جومعە	٤٠٦
مەرجەکانی لە لجامدانی نوێژی جومعە	٤٠٨
مەرجەکانی وتاری جومعە	٤١٦
لەرکانەکانی خوتبەی جومعە	٤١٩
لەخوتبەی جومعەدا چەند شتێک سوننەتن	٤٢٠
هەندێ مەکروهاتی خوتبە	٤٢٥
چۆنیەتی نوێژی جومعە	٤٢٥
جێنشینی دانان بۆ نیمامەت لەنوێژی جومعەدا	٤٢٩
نادابەکانی جومعە و هەینەکانی	٤٣٠
خۆ پاککردن و خاوێن کردن و بۆنی خۆش لەخۆدان	٤٣٣
نینۆک کردن و قژداهێنان و رێککردنیان	٤٣٤
زوو چوون بۆ مزگەوت	٤٣٥
نوێژی ترس (صلاة الخوف)	٤٤٠
جۆرەکانی نوێژی ترس	٤٤٢
چەند لەحکامێکی فەرعی لە نوێژی ترسدا	٤٥١
نوێژی جەژنی رەمەزان و جەژنی قوربان	٤٥٨
حوکمی نوێژی جەژن	٤٥٩
کاتی بەجێهێنانی نوێژی جەژن	٤٦٢
چۆنیەتی بەجێهێنانی نوێژی جەژن	٤٦٣
وتاری نوێژی جەژن	٤٦٧
شوێنی بەجێهێنانی نوێژی جەژن	٤٧٠

Preview sample - page 10 of 13 - Soran University Academic Digital Library

بابەت	لاپەرە
(نەڵاهونەکبەر) کردن لە جەژندا	٤٧١
سوننەتەو دابو نەریتەکانی جەژن	٤٧٤
بینینی مانگی یەکشەوە رۆژی سی مانگ:	٤٨١
نوێژی خۆرگیران و مانگ گیران	٤٨٢
نوێژی مانگگیران سالی پێنجەمی کۆچی تەشریع کراوە	٤٨٣
حوکمی نوێژی خۆرگیران و مانگ گیران:	٤٨٤
بانگ هەڵدان بۆ بەجێهێنانی نوێژی خۆرگیران و مانگ گیران و شوێنی نە نجامدانی	٤٨٤
کاتی نە نجامدانی نوێژی خۆرگیران و مانگ گیران	٤٨٥
چۆنیەتی نە نجامدانی نوێژی خۆرگیران یان مانگ گیران	٤٨٧
بەجێهێنانی نوێژی خۆرگیران و مانگ گیران بەدەنگی بەرزو نزم	٤٩١
وتاری نوێژی خۆرگیران و مانگ گیران	٤٩٢
کەسێک رکاتێک یان زیاتر لەجەماعەت دوابکەوێ	٤٩٣
کۆبوونەوەی دوو نوێژ	٤٩٤
سوننەتەکانی نوێژی خۆرگیران	٤٩٦
نوێژە بارانە (صلاة الاستسقاء)	٤٩٧
حوکم و هۆکاری نوێژە بارانە	٤٩٨
داواکردنی بارانبارین سێ جۆری هەیە:	٥٠٠
خۆ ئامادەکردن بۆ نوێژە بارانە	٥٠١
چۆنیەتی نوێژە بارانە	٥٠٤
کاتی نە نجامدانی نوێژە بارانە	٥٠٦
خوطبەی نوێژە بارانە	٥٠٦

Preview sample - page 11 of 13 - Soran University Academic Digital Library

بابەت

بابەت	لاپەرە
نوێژە بارانە بەمەبەستی سوپاس و شوکر	٥١١
دوعاکردن لەکاتی بارانبارینی زۆردا	٥١١
سوننەتەکانی نوێژە بارانە	٥١٢
نەحکامەکانی جەنازە	٥١٤
دیدەنی نەخۆش	٥١٧
رێو رەسمی کاتێ نەخۆش دەکەوێتە گیانەلاوە	٥١٩
خۆ ئارایشدان بەڕەوشتی جوان	٥٢٢
چەند ئاداب و رێو رەسمێك دوای گیان دەرچوونی	٥٢٣
نەو کردارو رێو رەسمانەی پێویستە دوای مردن بۆ مردوو بکرێن	٥٢٧
دەبێ مردووشۆر چۆن بێو کێ بێ؟	٥٢٨
چۆنیەتی مردوو شتن	٥٣١
کاتی نوێژکردنی جەنازە	٥٤٥
شوێنی نوێژی جەنازە	٥٤٥
مەرجەکانی نوێژی مردوو	٥٤٦
نەرکانی نوێژی مردوو	٥٤٩
دوعای ڕیوایەتکراو لە پێغەمبەرەوە (دروودی خودای لەسەر بێ)	٥٥٤
کەسێك دوابکەوێ لەنوێژی جەنازە بەجەماعەت	٥٥٦
نوێژ لەسەر جەنازە بە غائیبانە	٥٥٧
شیاوترین کەس بەنوێژکردن لەسەر جەنازە	٥٥٨
چاوەڕوانی دواخستنی جەنازەو دووبارەکردنەوەی نوێژ لەسەری	٥٦٠
نوێژکردن لەسەر مردوێك بەکافری مردبێ	٥٦٢
نوێژکردن لەسەر نەندامێکی مرۆڤ	٥٦٣

Preview sample - page 12 of 13 - Soran University Academic Digital Library

بابەت	لاپەڕە
نوێژکردن لەسەر منداڵ و لەبارچوو	٥٦٤
حوکمی غوسڵی شەهیدو نوێژکردن لەسەری	٥٦٥
گریان لەسەر مردوو	٥٨٢
گواستنەوەی تەرم و هەڵدانەوەی	٥٨٤
بەڕێکردنی جەنازە	٥٨٦
دەنگ بەرزکردنەوە لەکاتی بردنی جەنازە بۆ گۆڕستان مەکروهە	٥٨٩
چەند کارێکی بیدعە و تازەقەڵا	٥٩٠
تەعزییەکردن لەکەس وکاری مردوو	٥٩١
دیدەنی گۆڕستان	٥٩٣
پێڕستی سەرچاوەکان	٥٩٦

Preview sample - page 13 of 13 - Soran University Academic Digital Library